

Kitty Anderson © Amnesty International

2016-10-26 22:45 CEST

VAD VET DU OM I:ET I HBTQI?

Idag, den 26 oktober, är det Intersex Awareness Day – den internationella dagen för att öka kunskapen om intersex.

Intersex-personer är en grupp som länge osynliggjorts och vars mänskliga rättigheter på många sätt kränks över hela världen. Amnesty vill synliggöra denna grupp och uppmärksamma deras rätt till självbestämmande och egenmakt. Med anledning av Intersex Awareness Day den 26 oktober publicerar vi några personliga reflektioner från Kitty Andersen, isländsk intersex-aktivist.

Intervju med Kitty Anderson, isländsk intersexaktivist

VET DU VAD TERMEN INTERSEX BETYDER? ÄR SVARET NEJ SÅ ÄR DU INTE ENSAM OM DET.

Det är få som vet vad det innebär att vara intersexuell och vilka problem intersex-personer möter. Förutom stigmatisering och diskriminering tvingas många barn som föds som intersex genomgå onödiga medicinska ingrepp redan som små, vilket oåterkalleligt formar deras liv innan de ens är kapabla att uttrycka sin egen vilja.

Inför årets Intersex Awareness Day har vi pratat med en ledande intersex-aktivist, Kitty Anderson, som under de senaste två och ett halvt åren har ägnat sig åt att kämpa för intersex-personers rättigheter.

Vad innebär det att vara intersex?

Intersexualism är ett samlingsnamn som innefattar en bred grupp individer vars könskaraktäristik faller utanför typiska, binära ”normer” om manligt och kvinnligt. Det kan handla om primära könsegenskaper som inre och yttre könsorgan, fortplantningssystem, hormonnivåer och könskromosomer, eller sekundära som visar sig först vid puberteten.

Att vara intersex handlar om biologiska egenskaper och inte om könsidentiteten i sig. Det handlar inte heller om sexuell läggning – intersex-personer kan ha olika sexuella läggningar.

Hur fick du reda på att du är intersex?

Jag var 13 år och flippade ur totalt. Intersexualism omgärdas av hemlighållande och stigmatisering, och det här var något som hade undanhållits från mig. Men när min kusin – som också är intersex – föddes några år senare höll inte min familj det hemligt och det blev en läkningsprocess för oss alla.

Det tog lång tid att komma över känslan av att det här var något jag inte

borde prata om, något som påverkar ens sociala liv. När ämnen som mens och att få barn kom upp brukade jag bara nicka och spela med i konversationen, eftersom det var vad som förväntades. Men jag ville inte egentligen.

Första gången jag började prata om att vara intersex var när jag åkte på utbyte till Australien. Jag tänkte för mig själv, ”jag är i ett annat land, jag testar här”. Så när jag träffade nya personer var jag öppen med att jag var intersex och fick inga problem med det – några stycken fällde konstiga eller opassande kommentarer men det hörde till undantagen.

När jag kom tillbaka hem till Island vid 19 års ålder började jag prata mer om det. Det var inte så att jag sprang runt och ropade ”Hej, jag är intersex!” men jag kom till en punkt när jag kunde prata om det och det kändes okej. Nu är det helt enkelt en del av den jag är och det kommer naturligt upp i samtal eftersom jag har slutat censurera mig själv.

ATT VARA INTERSEX HAR VARIT NÅGOT SÅ UNDANGÖMT OCH UNDER RADARN ATT MÅNGA FAKTISKT MISSAR CHANSEN ATT TRÄFFA ANDRA INTERSEX-PERSONER, VILKET HAR HINDRAT BYGGANDET AV EN GEMENSKAP.

Vilka människorättsproblem möter intersex-personer?

För att ’normalisera’ personer som föds som intersex så att de passar in i ett traditionellt manligt eller kvinnligt utseende utför man medicinska ingrepp på väldigt små barn.

De flesta tidiga ingreppen är operationer som görs på kosmetiska eller sociala grunder, med syftet att ge barnets könsorgan ett normativt utseende. Dessa procedurer kan innefatta förminskning av klitoris, vilket betyder att vävnad full av nervändar tas bort för att få klitoris att verka mindre, operationer för att avlägsna inre könskörtlar (äggstockar eller testiklar) och operationer för att skapa en ny vagina eller för att normalisera penisens utseende.

Dessa omfattande och livsomvälvande ingrepp utförs innan barnet är kapabelt att uttrycka en egen åsikt om vad som görs mot honom.

Idag utförs kirurgiska ingrepp generellt med föräldrarnas godkännande. Men

den information som ges till föräldrarna om operationerna – eller deras konsekvenser – kan ofta ifrågasättas. Föräldrar förväntas ge sitt samtycke till behandlingar som kan få långsiktiga konsekvenser på deras barns hälsa, i vissa fall ett livslångt behov av hormonbehandling. Dessa barn borde egentligen själva ha rätt att ta sådana stora beslut angående sina egna kroppar.

Anser du att binära uppdelningar i manligt och kvinnligt bidrar till att upprätthålla de utmaningar som intersex-personer möter? Absolut! Om det finns en starkt binär könsuppdelning kommer många att dra en skarp linje mellan genus och kön. Vi får höra att det finns två kön som har olika förväntningar på sig beroende på om en är man eller kvinna. Hela det här sättet att betrakta och dela upp folk på är problematiskt när en inte passar in i mallen. Fortfarande är det så att en binär könsuppdelning förväntas av och pådyvlas barns kroppar. Dessa förväntningar läggs på intersexuella barn vid en väldigt tidig ålder och påtvingas med brutala metoder.

Vad jag personligen har varit med om, och vad jag har sett min yngre kusin gå igenom, har gjort det uppenbart för mig att saker och ting måste förändras.

DET SPELAR EGENTLIGEN INGEN ROLL OM ETT BARN ÄR INTERSEX ELLER INTE – ALLA VÅRA BARN FÖRTJÄNAR ATT VÄXA UPP I EN VÄRLD DÄR DERAS MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER RESPEKTERAS.

Så vilka förändringar skulle du vilja se?

Vårt mål är att få ett slut på alla onödiga ingrepp på barn på kosmetiska eller sociala grunder. Vi behöver också utbilda föräldrar och öka kunskapen för att hantera stigma, samt ge bättre psykologiskt stöd till föräldrar, så att intersexuella barn inte känner sig isolerade eller ensamma och lätt kan få stöd och kontakt med andra i samma situation.

Vi måste skapa ett psykosocialt ramverk som accepterar intersex-personer, för problemet ligger inte hos de intersexuella barnen utan hos samhället som förväntar sig att de ska passa in i deras ideal.

Det har redan skett ett antal positiva förändringar. År 2015 förbjöd Malta kirurgiska ingrepp på sociala grunder på intersexuella barn. (Detta skedde

den första april, vilket i början ledde till en misstanke om att det hela var ett aprilskämt!).

Colombia har också upprättat ett system som gör att operationer av den här typen måste godkännas av domstol. FN:s barnrättskommitté och kommitté mot tortyr har utfärdat rekommendationer till flera länder om att stoppa medicinskt onödiga operationer på intersexuella barn.

Men det finns fortfarande mycket att göra. Om vi inte ökar medvetenheten kring frågan kommer nuvarande praktiker att fortgå. Historien har visat att fokus hittills har legat på att skapa bättre tekniker för operationer av den här typen, snarare än att skydda barns rättigheter och kroppsliga autonomi och integritet.

Det var samhället som skapade det paradig vi lever med i dag, och om inte samhället nu kräver respekt för barns rättigheter kommer det alltid att vara lätt att sopa de här problemen under mattan.

Individer som är rädda för att göra sina röster hörda måste se att det är en förändring på gång i samhället. Tills denna förändring kommit till stånd kommer det att fortsätta att vara svårt för dem att höja sina röster och ansluta sig till den bredare rörelse som så desperat behöver dem.

Amnesty International är en oberoende internationell organisation som arbetar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Genom att avslöja kränkningar och skapa uppmärksamhet och opinion sätter vi press på regeringar och makthavare runt om i världen.

Läs mer om vårt globala arbete på www.amnesty.org, där hittar du också alla de nyheter, blyxtaktioner och rapporter vi publicerar.